

Tadeusz Cieślak

1903-1957

Absolwent Wydziału Nawigacyjnego z 1924 r., armator, dyrektor Gdynia – Ameryka Linie Żeglugowe oraz Wydawnictwa Morskiego.

Urodził się 9 października 1903 r. w Witoniu, pow. Łęczyca (rodzice Antoni i Maria ze Stasinowskich). Po sześciu klasach Gimnazjum im. Tadeusza Kościuszki w Kaliszu w 1921 r. zdał egzaminy na Wydział Nawigacyjny Szkoły Morskiej w Tczewie. Odbił kilka praktyk morskich na „Lwowie”, między innymi w podróży do Brazylii. Szkołę ukończył z wyróżnieniem w 1924 r., otrzymując dyplom porucznika żeglugi małej, list z gratulacjami i srebrny zegarek od ministra przemysłu i handlu.

W 1925 r. wyjechał na studia do Antwerpii – w Wyższym Instytucie Handlowym uzyskał w 1927 r. dyplom licencjata nauk handlowych i morskich. Gdy wrócił do kraju, upomniało się o niego wojsko – został powołany do służby w Marynarce Wojennej. Do rezerwy w stopniu podporucznika marynarki przeszedł w 1930 r.

W roku 1930, gdy przeniesiona do pięknych gmachów w Gdyni Szkoła Morska

obchodziła 10-lecie istnienia, był jednym z założycieli oraz członkiem zarządu Stowarzyszenia Absolwentów Szkoły Morskiej, które powstało w grudniu z inicjatywy Adama Fiedorowicza i Stanisława Koski.

Od lutego 1930 r. do końca października 1936 r. pracował w Polbrycie jako zastępca kierownika wydziału handlowego, łącząc sprawy frachtowe, pasażerskie i eksploatacyjne. Ożenił się w 1935 r., a w następnym przeprowadził do Warszawy, bowiem doceniony jako fachowiec, został kierownikiem Wydziału Frachtowego centrali GAL-u (zamieszkał przy ul. Narbutta). Powierzono mu również prowadzenie „reprezentacji Działu Frachtowego Żegluga Polska SA oraz oddziału Polsko-Brytyjskiego Towarzystwa Okrętowego SA w Warszawie z tym, że w zakresie tej pracy pozostanie Pan w bezpośrednim kontakcie z centralami obu towarzystw w Gdyni”¹ – czytamy w piśmie z 22 października 1936 r.

Gmach Żeglugi Polskiej przy ul. Nadbrzeżnej (od 1932 r. ul. Waszyngtona), siedziba firm armatorskich: ŻP, Polbryt i do 1933 r. GAL (potem Dworzec Morski)

¹ APGoG, Gdynia – Ameryka Linie Żeglugowe SA, akta osobowe, sygn. 518.

Zmobilizowany 15 sierpnia 1939 r. do Floty Pińskiej, 6 września dostał się do niewoli, którą przeżył najpierw w niemieckich obozach przejściowych, potem w oflagu II B Arnswalde i w Oflagu II C Woldenberg. W obozach tych prowadził kursy żeglugowe i eksploatacji statku.

W styczniu 1945 r. obóz został wyzwolony przez wojska radzieckie. 31 marca 1945 r. przybył na Wybrzeże z Morską Grupą Operacyjną. Od 1 października 1945 r. do listopada 1947 r. był dyrektorem eksploatacyjnym GAL-u w Londynie, do czerwca 1950 r. – dyrektorem eksploatacyjnym GAL-u w Gdyni.

Źródła: *Kadry morskie Rzeczypospolitej*, tom I, pod red. Jana Kazimierza Sawickiego, wyd. II, Gdynia 2000; APGoG, Gdynia – Ameryka Linie Żeglugowe SA, akta osobowe; *Encyklopedia Gdyni*, Gdynia 2006; Jolanta Wilgucka, *Tadeusz Cieślak*, Gdynia 1978, maszynopis w zbiorach Sali Tradycji UMG.

W grudniu 1950 r. GAL, Żegluga Polska i Polbryt zostały zlikwidowane, w ich miejsce utworzono Polskie Linie Oceaniczne. Tadeusz Cieślak został usunięty ze stanowiska i z szeregów partii.

Pracę udało mu się dostać w Przedsiębiorstwie Inwestycyjno-Remontowym Przemysłu Drzewnego w Sopocie. W listopadzie 1952 r. został redaktorem działowym filii Wydawnictw Komunikacyjnych.

Awansował 1 lipca 1956 r. na stanowisko zastępcy kierownika Redakcji Książek Morskich Wydawnictw Komunikacyjnych w Gdyni. W grudniu tego roku z Wydawnictw Komunikacyjnych utworzone zostało Wydawnictwo Morskie (przy ul. Waszyngtona w Gdyni) – a 1 marca 1957 r. Tadeusz Cieślak został pierwszym dyrektorem i redaktorem naczelnym.

Mimo posady w wydawnictwie, marzył o powrocie do pracy w gospodarce morskiej. Pisał do wiceministra żeglugi Tadeusza Ocioszyńskiego z zapytaniem, czy planują wykorzystanie jego wiedzy i praktyki.

Umarł 20 maja 1957 r. – następnego dnia po pierwszym zebraniu Komisji Morskiej przy Ministerstwie Żeglugi, otrzymawszy wiadomość, że jego kandydatura nie została uwzględniona. Miał 54 lata.

Był autorem wielu artykułów w prasie fachowej i popularnej, książki „Koszty własne w eksploatacji statku”, opracowanego, wraz z Maciejem Chorzelskim i Marią Radecką, „Zbioru międzynarodowych konwencji morskich”. W 1954 r. ukazały się drukiem „Koszty własne w eksploatacji statku”.

